

VĂN MẪU 7 - KỂ LẠI NỘI DUNG

BÀI CA NHÀ TRANH BỊ GIÓ THU PHÁ

Đề bài: Kể lại nội dung Bài ca nhà tranh bị gió thu phá của Đỗ Phủ bằng bài văn xuôi biểu cảm.

Lập dàn ý

I. Mở bài

* Giới thiệu chung:

- Cảnh sông nghèo khô của Đỗ Phủ sau khi từ quan về ở ẩn.
- Tâm trạng đau thương của ông trước thời cuộc.

II. Thân bài

* Nội dung bài thơ:

Bài thơ gồm có bốn phần, có thể tóm tắt như sau: Đỗ Phủ kể lại cảnh đời bi đát của mình khi đã già. Một buổi chiều, gió thu thổi tóc mái tranh. Những tấm tranh bay khắp nơi từ bờ sông đến nương gần, rừng xa.

Trẻ con trong làng ùa vào cướp những tấm tranh. Nhà thơ già yếu nên không thể ngăn cản chúng cũng không chạy theo đòi lại được. Đêm đến, trời mưa, nhà dột khắp nơi. Tấm chăn cũ đắp không đủ ấm. Nhà thơ chợt nhớ tới những người bạn trong cảnh loạn li, đêm dài làm sao không ướt lạnh và ao ước có ngôi nhà muôn gian để che nắng che mưa cho bao kẻ sĩ nghèo trong thiên hạ. Được vậy thì dù mình phải ở nhà nát và chịu rét cũng cam lòng. * Kết hợp nội dung bài thơ với trí tưởng tượng để viết thành bài văn xuôi biểu cảm.

III. Kết bài

Qua bài thơ Bài ca nhà tranh bị gió thu phá, Đỗ Phủ đã cho thấy một nhân cách cao thượng, một tấm lòng nhân ái. Đó chính là điểm sáng nhất của bài thơ.

Bài mẫu 1

Tháng tám giữa thu, trời bắt đầu chuyển lạnh. Suốt mấy ngày, mây xám giăng giăng trên dãy núi trập trùng. Khung cảnh miền sơn cước mới ảm đạm, hiu quạnh làm sao! Căn nhà tranh ba gian vừa được dựng bên khe Càn Hoa của nhà thơ Đỗ Phủ trông giống như

một chiếc tổ chim bám cheo leo trên vách đá. Từ ngày thôi làm quan, Đỗ Phủ đưa gia đình về đây ở ẩn, lánh xa chốn triều đình nhiều nhương, thói nát, lạnh ít, dữ nhiều.

Suốt mấy năm trời, thi sĩ mắc bệnh mất ngủ không chỉ vì bệnh tật của bản thân và sự nghèo đói của gia đình mà còn vì lo lắng cho vận dân, vận nước. Lũ quan lại sâu một thi nhau đục khoét dân lành. Thượng bất chính, hạ tắc loạn. Kỉ cương phép nước đã tới hồi suy tàn. Thêm vào đó là cảnh vỡ đê xảy ra liên miên dẫn đến nạn đói khủng khiếp kéo dài, loạn lạc nổi lên khắp chốn. Những người có nhiệt tình, có tam huyết như Đỗ Phủ trước tình trạng đau lòng ấy, sao tránh khỏi buồn đau, khắc khoải đến bạc đầu?!

Sống trong cảnh đói không cơm, đau không thuốc, sức khỏe của nhà thơ yếu đi nhiều lắm. Nhìn vợ con nheo nhóc, ông tủi cho phận làm chồng, làm cha chưa trọn, nhưng tình thế xã hội rồi ren đến mức này, biết phải làm sao?! Lực bất tòng tâm, ông đành ôm mối sầu hận trong lòng. Cũng may mà được bạn bè thương tình giúp đỡ, dựng cho mái tranh sơ sài để che sương che nắng qua ngày. Những tưởng được sống bình yên những năm cuối đời, vậy mà trời già tai ác vẫn muốn thử thách sức chịu đựng của con người khôn khổ đó.

Vào một buổi chiều, bỗng dưng mây xám ùn ùn kéo tới, giông gió nổi lên cuộn cuộn, réo ù ù như xay lúa. Cây cối vật vã, ngã nghiêng, gãy cành, rụng lá. Con lóc xoáy dữ dội bứt tung mái tranh, ném đi muôn ngả. Nhiều tấm tranh bay tít sang tận bên kia sông, nằm bừa bãi khắp nơi. Có tấm treo tận ngọn cây cao trong rừng xa, có tấm rơi xuống nương sâu gần nhà.

Bất chấp sự ngăn cản, lũ trẻ trong thôn hùa nhau cướp giật những tấm tranh ngay trước mắt nhà thơ. Chúng cắp tranh chạy tuốt vào lũy tre đầu làng. Muốn đòi tranh lại nhưng hơi sức chẳng còn, không thể kêu gào, nhà thơ đành âm ức chống gậy quay về, đứng run rẩy, ngậm ngùi trước căn nhà bị gió thu phá tan hoang.

Lát sau gió lặng, màn đêm ập xuống tối đen như mực. Buổi chiều, gió xoáy làm tóc mái tranh. Đến đêm, trời lại đổ mưa. Mưa rơi xối xả xuống ngôi nhà tóc mái như trút nước. Nhà dột khắp nơi, chẳng biết tránh vào đâu. Cả gia đình Đỗ Phủ nằm co quắp trong đồng chăn đệm cũ rách, lạnh ngắt như đồng. Lũ trẻ đói bụng ngủ không yên giấc, lại đập nát thêm. Tình cảnh thật thương tâm!

Nhà thơ Đỗ Phủ thao thức, trần trọc suốt năm canh, chỉ mong trời mau sáng. Từ đó loạn lạc tới giờ, ông ít ngủ. Đêm nay, bao nhiêu nỗi khổ dồn dập ập đến: mái nhà bị gió thu phá nát, trống toang; mưa to khiến nền nhà sưng nước; chiếu chăn cũ rách không đủ ấm, trong đầu bao nỗi lo lắng, giày vò... Đúng là cảnh cơ hàn, khôn khó. Vậy mà Đỗ Phủ lo cho mình một phần, lo cho thiên hạ muôn phần. Ông hiểu rằng mình đã khổ, người khác cong khổ hơn. Đỗ Phủ cảm thấy đời mình thật bất hạnh nhưng cũng thấy hiểu nỗi khổ của người khác. Họ cũng giống như mình, đều đói rách tả tơi.

Trong cảnh bị mưa gió đập một cách tàn nhẫn, trái tim nhà thơ đau thắt không phải vì chuyện căn nhà bị gió thu tốc mái mà còn vì cảnh không nhà của bao kẻ sĩ nghèo trong thiên hạ. Từ hiện thực đau khổ tột cùng ấy đã vút lên ước mơ cao cả, chan chứa lòng vị tha. Ông thầm ước có được ngôi nhà rộng muôn ngàn gian, vững như bàn thạch trước gió mưa để có thể che chở cho tất cả những kẻ sĩ cùng những người nghèo khổ như ông: Than ôi! Bao giờ nhà ấy sừng sững dựng trước mắt, riêng lẽ ta nát, chịu chết rét cũng được! Lòng vị tha của Đỗ Phủ đã đạt đến mức xả thân, sẵn sàng hi sinh tất cả vì hạnh phúc chung. Ông chấp nhận nỗi khổ về mình, miễn sao mọi người thoát khỏi cảnh lầm than và được hạnh phúc. Ước mơ ấy tuy mang màu sắc ảo tưởng song rất cảm động vì nó bắt nguồn từ trái tim nhân ái của nhà thơ.

Tưởng tượng ra căn nhà rộng muôn ngàn gian, trong lòng Đỗ Phủ thoáng một chút vui. Ngoài kia, trời vẫn mưa không dứt và gió thu lạnh lẽo vẫn rít ù ù dọc khe núi vắng.

Bài mẫu 2

Cuộc sống của xóm nghèo chúng tôi thiếu thốn trăm bề, miếng ăn không những không đủ no, mảnh áo không đủ ấm mà ngay cả ngôi nhà, nơi chúng tôi trú mưa, trú nắng cũng không thể kiên cố. Những ngày bình thường không sao nhưng những ngày có thiên tai về thì cuộc sống của vợ chồng con cái chúng tôi khổ trăm bề. Tôi không than nghèo, cũng không sợ nghèo, dầu thiếu thốn đến đâu thì chỉ cần tâm hồn tự tại thì vẫn có thể sống vui vẻ. Nhưng mỗi lần nghĩ đến những đứa nhỏ tội nghiệp tôi lại thấy xót xa tấm lòng, đặc biệt là lần ngôi nhà tranh rách nát của tôi bị gió thu tàn phá, lòng tôi chất chồng những tâm sự, nỗi buồn cứ bủa vây.

Tháng tám là thời điểm hạ vừa đi thì thu đã về, đây cũng là thời điểm thường xuyên xảy ra bão lũ trong năm, đặc biệt trong những ngày này, bầu trời vẫn cao và trong nhưng những cơn gió vẫn thổi đến bất ngờ, dữ dội gào thét đáng sợ, những lúc ấy con người đều không ra ngoài, và nơi an toàn nhất đối với mọi người lúc ấy lại chính là những ngôi nhà đơn sơ, tuềnh toàng của mình. Tôi cũng vậy, khi gió thu thổi tới, tôi ngồi trong nhà cùng những đứa trẻ, nhưng lần này những cơn gió đã quá mạnh mẽ, dữ dội nên đã thổi bay những lớp cỏ tranh mà tôi phủ đắp trên mái nhà của mình.

*“Tháng tám, trời thu cao, gió giập dữ gào thét
Cuốn đi ba lớp cỏ tranh trên mái nhà ta
Cỏ tranh bay qua sông, rải xuống những miền đất bên sông
Cao thì vất vèo treo trên ngọn cây rừng
Thấp thì tả tơi rơi chìm xuống ao nước”*

rận gió thổi qua quá dữ dội, những lớp cỏ tranh của nhà tôi bị cuốn theo chiều của cơn gió bay ra tận bên kia của dòng sông, nằm rải rác quanh đó thật thê thảm, những tấm cỏ nhỏ và nhẹ thì bay cao vất vèo trên những ngọn cây rừng xa xa, những tấm nặng hơn thì rơi tả tơi dưới mặt nước và dần chìm xuống lòng sông. Tôi đã già yếu không thể nhanh

chóng thu gom lại những tấm cỏ tranh, lũ trẻ con trong xóm thấy tôi già yếu nên chúng cướp đi những tấm cỏ ngay trước mặt, tôi dù có kêu gọi chúng để lại nhưng chúng không đoái hoài mà ôm cỏ tranh chạy vào trong các khóm trúc. Tôi không thể làm gì, chứng kiến gió thu phá nhà, lại chứng kiến lũ trẻ con cướp cỏ tranh chạy mất, tôi chỉ còn biết chống gậy, tự mình thở than:

*“Lũ trẻ trong xóm nam khinh ta già yếu
Nhẫn tâm làm giặc cướp ngay trước mặt ta
Chúng công khai ôm cỏ tranh đi vào trong khóm trúc
Ta khô môi rát miệng, kêu thét mà không được
Trở về chống gậy thở than”*

Cơn gió dữ dội chỉ là dấu hiệu cho một cơn mưa lớn, bầu trời bị mây đen giăng đen kịt, bầu trời mùa thu vốn cao trong thì giờ cũng trở nên tối đen lúc chiều tà. Trước khung cảnh bị tàn phá lại thêm sự thiếu thốn đến thảm thương của những vật dụng trong nhà khiến cho tôi đau xót không thôi, chiếc chăn dùng nhiều năm, trở nên cũ kỹ mỏng tanh lại không lành lặn, vốn chẳng thể giữ ấm cho cơ thể, những đứa con thơ vì lạnh mà đạp chân khiến cho chúng đã rách càng thêm tả tơi. Đầu giường thì nước rột vào nhà như ngoài trời, căn nhà bị nước làm cho ẩm ướt, mà cơn mưa thì chưa có dấu hiệu dừng:

*“Một lát sau gió yên mây đen như mực
Trời thu bát ngát đen tối lúc chiều tà
Chiếc chăn vải dùng nhiều năm, lạnh như sắt
Bị đứa con thơ khó ngủ đạp rách toang
Ở đầu giường mái nhà dột, không chỗ nào khô”*

Cuộc đời tôi cũng đã gặp rất nhiều những biến cố, những hoạn nạn bất ngờ, trận gió thu này cũng chỉ là một trong số đó. Tôi không thể ngủ trong ngôi nhà đầu đầu cũng bị dột, suốt đêm dài lạnh ngắt, ướt đầm. Tình cảnh đáng thương này không chỉ xảy ra với riêng tôi mà nó còn là hoàn cảnh chung của rất nhiều bà con nghèo khổ như tôi nữa. Tôi chỉ có một mong ước, có căn nhà vạm vỡ để những con người tha phương, những người hàn sĩ trong thiên hạ được vui vẻ, không còn bị lo sợ bởi mưa gió bất thường, cũng không bị kinh động mỗi khi gió về. Nhưng hồi ôi, bao giờ ta mới có thể trông thấy căn nhà ấy sừng sững trước mắt.

Tôi thương cho hoàn cảnh của chính mình, cũng thương cho số phận đau khổ của nhiều người bạn cùng như tôi. Tôi ước mong một cuộc sống tốt đẹp sẽ đến với những người đói khổ, thỏa được ước nguyện ấy thì dầu tôi có chịu rét đến chết cũng thấy thỏa lòng.